

TSJEKKISK NORSK

FORUM

2002

Č. 44, červen 2002

Nr. 44, Juni 2002

Několik slov o vydávání věstníku, jakož i o spolku vůbec

Při přípravě minulého čísla došlo k několika nehodám, které způsobily, že číslo vyšlo s velikým zpožděním. Navíc došlo k další závažné nepřijemnosti: větší počet článků od několika dopisovatelů se ve vydání vůbec neobjevil. Je to o to nepříjemnější, protože jak víte, stále všechny čtenáře žádáme o nové příspěvky!

Samozřejmě že nejjednodušší by bylo připsat všechno na vrub lajdáctví, pokud možno jedné osoby, ale skutečnost je trochu složitější. Práce je rozdělena na přípravnou činnost redakční a teprve po ní dochází ke grafické předtiskové úpravě. Na rozdíl od dřívější praxe se obojí dělá jinde a proto je nutno připravené materiály posílat z jednoho místa na druhé. Ani to by neměl být problém díky elektronické poště – a přesto to problém je! Stalo se nám to, že všechny soubory označené názvy s českou diakritikou jednoduše nedošly a nikoho nenapadlo to zkontrolovat. Takže to zhatila nabodeníčka ... Všem postiženým se omlouváme – a ujišťujeme, že aspoň pro tuto zálužnost jsme už zavedli kontrolní rutinu.

Chtěl bych užít této příležitosti k tomu, abych ocenil činnost spolkového výboru. Z vlastní zkušenosti vím, jak je obtížné vyplnit spolkový rok smyslu-

plnou činností. Příprava každé akce, i když nemá ohlas u všech členů, vyžaduje svoje. Přesto si myslím, že nabídka, které se nám dostává, je zcela dostatečná. Přitom je třeba mít na paměti, že v současné době čelí spolek více obtížím: přirozený odliv zájmu díky přímým kontaktům s ČR, zhoršená situace ekonomická a zpětně i únava z toho všeho, která snadno může vést k resignaci. Tím více si je třeba cenit nezištné vytrvalosti již jsme svědky a věřit, že i v budoucnu se najdou stejně schopní nástupci!

S přáním hezkého léta vám všem,

Karel Babčický

**PAMÁTKA
CHRÁNĚNÁ STÁTEM**

**POŽOR
PADÁ
OMÍTKA**

Foto: Alexander Bibrin

Zprávy z Velvyslanectví ČR v Oslo

- Velvyslanectví zahájilo provoz internetové stránky www.mzv.cz/oslo s informacemi zatím v českém a anglickém jazyce. (Obdobnou adresu má většina našich velvyslanectví ve světě.)
- Seznam voličů, který byl vytvořen v průběhu přípravy právě proběhlých voleb do Parlamentu ČR, je stále povahy. To znamená, že bude naším úřadem nadále veden a uchováván. Z toho také vyplývá, že seznam může být průběžně doplňován:
 1. čeští občané žijící v Norsku mohou kdykoli podat jednoduchou písemnou žádost o zapsání do seznamu
 2. voliči již zapsaní mohou požádat o vydání voličského průkazu pro budoucí volby (volby do Senátu Parlamentu ČR se budou konat na podzim 2002 a hlasování bude možné jediné na území ČR – informace poskytneme později)
 3. požádat o vyškrtnutí ze seznamu, aby se mohli nechat zapsat v místě, kam se případně hodlají přestěhovat (v ČR či jiné zemi).
- 16. května 2002 se ve Státní opeře v Praze konala světová premiéra opery žijícího norského skladatele Trygve Madsena na libreto prof. Jona Binga pod názvem CIRCUS TERRA. Na představení se podíleli umělci obou našich zemí, což je velmi ojedinělá ukázka spolupráce. Velvyslanectví ČR v Oslo uspořádá besedu o tomto projektu, nejspíše na konci září před tím, než bude opera uvedena v Oslo. Přesný termín včas sdělíme.

Klub českých dětiček?

Občas k nám na velvyslanectví z různých důvodů přijdou mladé české nebo norské-české rodiny s malými dětmi. A dost často zazní jejich přání setkávat se s dalšími rodinami s malými dětmi. Zvláště maminky bývají někdy trochu osamělé a zároveň říkají, že by bylo pro jejich děti dobré, kdyby slyšely jiné děti mluvit česky. Dáváme Vám to tedy k zamyšlení.

Vážení přátelé,

pomalu končí první pololetí roku 2002 a blíží se prázdniny a dovolené – a doufáme, že po pěkné zimě a nádherném jaru prožijete krásné léto!

V prvních měsících roku jsme uspořádali dvě poměrně velké akce: nejdříve s nadací Sanatorium pro astmatické děti (Karel Štork) výstavu o projektu speleoterapie v jihomoravské Císařské jeskyni, kterou jsem doplnili informacemi o regionu a akvarely místní výtvarnice. Druhým projektem bylo PRAŽSKÉ JARO V DRAMMEN, dny českého umění v Divadle v Drammen, jehož ředitel Bjarne Flølo byl otcem myšlenky i hybnou silou celé akce. Všechna představení byla velmi pěkně navštívena a dostalo se jim až nečekaného prostoru v Drammens Tidende. Projekt zahájila manželka prezidenta ČR paní Dagmar Havlová.

Chceme touto cestou poděkovat Vám všem, kteří jste jakýmkoli způsobem přispěli k tomu, že diváci a návštěvníci, účinkující i pořadatelé byli spokojeni. Zvláštní díky patří také těm Vám, kteří jste obětovali jednu neděli a pomohli uspořádat krásný výlet do Oslo – celý soubor Pražského komorního baletu vděčně vzpomíná na nádherný den strávený s Vámi v hlavním městě. Možná, že Vás bude i zajímat, že letošní cenu nejlepšímu českému tanečníkovi získal právě sólista tohoto souboru a že Pavel Šmok, umělecký vedoucí souboru, se stal také uměleckým vedoucím Baletu Státní opery.

Za pracovníky velvyslanectví

Bára Stejskalová

Profesor Hlinka dává na vědomost, že:

- Koncem ledna uskutečnil mistrovský koncert spolu s přednáškou o české klavírní tvorbě v Sibeliově akademii v Helsinkách.
- Dne 19. března 2002 měl *Steffen Horn* svůj absolventský koncert v Universitní aule, kde mimo jiné uvede Sonátu Leoše Janáčka.
- Dne 26. dubna se uskutečnil v Hradci Králové klavírní maratón nejlepších žáků prof. Hlinky. Každý měl vlastní recitál (ca. 50 minut), na konci byly uvedeny dvě řady z díla Leoše Janáčka, první z nich, *Po zarostlém chodníčku*, přednesl prof. Jiří Hlinka. Místem konání bylo Adalbertinum, pořadatelem Kulturně vzdělávací společnost v Hradci Králové.

TSJEKKISK-NORSK KULTURUTVEKSLING

CON AMORE fra Oslo og JANACEK fra Jablonec treffes i sommer for å glede norsk og tsjekkisk publikum med korsang.

De to korene «traff hverandre» på internett i fjor, og en gruppe fra CON AMORE reiste til Jablonec for å bli kjent. De ble meget varmt mottatt av vertskapet og anbefalte sterkt at CON AMORE skulle takke ja til å komme til Tsjekkia sommeren 2002.

CON AMORE reiser til Jablonec 22. juni. Der blir det flere konserter og aktiviteter sammen med vertskoret. Det uke-lange besøket inneholder også noen dager i Tsjekkias vakre hovedstad.

Allerede 25. august kommer tsjekkerne på gjensitt til Norge, der CON AMORE gleder seg til å vise fram fjord, fjell og kultur. JANACEK har turnert i mange land og har en egen turnebuss. Det er likevel første gang de besøker Norge.

Det blir antakelig to konserter i Oslo; en separat konsert der JANACEK har hele programmet, samt en felles konsert. De to korene har allerede et par felles numre på sine repertoarer, og øver kanskje inn flere etter hvert. Konsertene blir antakelig i Oslo mandag 26. og onsdag 28. august. Følg med på CON AMOREs hjemmesider for oppdatert informasjon, billettbestilling osv. <http://www.conamore.no>

JANACEK-KORET

Koret ble grunnlagt i 1949 i Jablonec i daværende Tsjekkoslovakia og vokste etter hvert til et blandet kor med opp til 60 sangere, hele tiden et kor av genuine amatører som representerer alle yrkesgrupper. Koret har fått sitt navn etter den berømte moraviske komponisten Leos Janacek (1854–1928), som forplikter og som krever et høyt musikalsk ambisjonsnivå.

Repertoaret til JANACEK omfatter stykker fra alle vokale musikalske stilarter fra gotikk via renessanse og barokk til samtidsmusikk i form av sanger så vel som større verk. Innenfor denne rammen fokuserer koret naturlig på tsjekkiske, moraviske og slovakiske stykker, men beriker sitt repertoar med vokalmusikk fra andre land.

I sitt hjemland har JANACEK blitt vel kjent gjennom kringkasting, plate- og CD-innspillinger samt utallige konkurranser på det nasjonale plan, noe som har gitt koret et springbrett til konserter i andre land. Således har det hatt gjesteopptredener i Østerrike, Belgia, Frankrike, Bulgaria, Tyskland, Storbritannia, Ungarn, Irland, Italia, Nederland, Polen, Spania, tidligere Sovjetunionen, Jugoslavia og USA. I tillegg har det deltatt med suksess i internasjonale konkurranser utenfor sitt hjemland.

Siden 1964 har JANACEK blitt ledet av Josef Bocek, som studerte naturvitenskap – biologi og kjemi – ved Karls Universitet i Praha, men som i tillegg fulgte sin dype hovedinteresse ved å studere musikkteori og å tilegne seg grunnlaget for korledelse under den berømte professor Josef Plavec. Hr Bosc har selv komponert mange folkesanger for koret og ledet JANACEK til en rekke suksesser i konkurranser. I 1987 ble hans resultater av juryen for «The First

Prague Choir Days» honorert med spesialprisen for «Extraordinary Performance as Conductor».

I år 2000 fikk JANACEK Vilem Valkoun (f 1968) som kordirigent. Han studerte piano, først ved Konservatoriet i Pardubice, deretter ved Kunstakademiet i Praha. Han har deltatt med stor suksess i tallrike pianokonserter og er i dag lærer ved det Pedagogiske Fakultet ved Teknisk Universitet i Liberec.

JANACEK akkompagneres av Jan Svoboda (f 1941), som fullførte sine studier ved Praha Konservatorium i 1962 med hovedvekt på orgel og piano. Han ble direktør for Jablonec Musikskole i 1975 og senere forfremmet til overinspektør for musikkskolene i regionen. Svoboda sluttet seg til JANACEK i 1983.

KORT OM CON AMORE

CON AMORE («med kjærlighet») har sitt utspring i Oslo Ungdomskor (OUK). Dette koret hadde en pensjonsalder på 33 år, og en del medlemmer som var kommet over i pensjonistenes rekke tok derfor initiativet til å starte CON AMORE i 1969.

OUK ga dermed fra seg en hel del erfarne og sangglade medlemmer som ville noe mer. En håndfull medlemmer av dem som startet koret, er fremdeles med som aktive sangere. Korets medlemmer er bosatt i Oslo-området, og øvelsene holdes i Nordberg kirke. Medlemstallet ligger stabilt på nær 60 medlemmer med et aldersspenn fra under 30 til over 70 år.

CON AMOREs repertoar spenner fra klassisk kirkemusikk fra innland og utland (Rachmaninoff, Nystedt) til folketonen og lettere sanger. Av større verker kan nevnes Carmina Burana av Carl Orff, som trakk to fulle hus i Universitetets Aula høsten 2000. Nå i vårsemesteret fenger til og med latin-amerikanske rytmer, i samarbeid med den bolivianske gruppen INTI.

Dirigent Eirik Sørborg har musikkutdannelse fra Hamar Lærerhøgskole og Universitetet i Oslo. Han har studert kordireksjon med Kåre Hanken og Thomas Chaplin og har hatt kortere studieopphold i utlandet. Eirik skal dessverre slutte, så Tsjekkia-turen blir en feiende flott avslutning på fem fantastiske år med en dyktig dirigent.

Les mer på <http://www.conamore.no>

Z deníku expedice OKSRON, pokračování první

ŽIVIJÓ, ŽIVIJÓ, ŽIVIJÓ, dnes je den D. 37–narozeniny našeho Jury, dříve Jirky, před tím Jiříčka – 2. 7. 2001.

Ať žije a vzkvétá. Byly dary, úsměvy a přání Vzhledem k dojetí si Jura zapomněl přihnout z medulienky. Poledne na krku a my nejsme po snídani. Poslední přichází Zdenek a je mu sděleno, že prohrává 3:1. Paní Alena už pilně pracuje, protože je pondělí a někdo přece rodinu živit musí. Ano, pondělí, ale nám s zdá, že od čtvrtka je pořád neděle.

Hvězda první velikosti v Oslu je Vigeland park a právě tam nás Zdenek vysadil kolem poledne a ponechal nás svému osudu. Sám nucen smést ze stolu resty, které se mu kvůli nám na něm nahromadily odjel do ordinace.

Zdá se, že dnes budu mít při psaní deníku snadný úkol, protože slovy básníka (Suchý): «Tu krásu nelze popsat slovy». Tolik lidských těl, vytesaných z kamene a umístěných na jednom místě snad nikde ve světě neexistuje a rozhodně by se mezi nimi našlo i několik královen ze Sáby.

Na chvíli zabrousíme na jinou parketu. Výzkum, zkoumat, koumák a to je on, nás vzácný přítel a spoluexpediciant Milan, k jehož osobě bylo moje pero prozatím velmi skoupé. Nikdo mně ovšem nemůže vyčítat, že především propaguji vlastní rodinu. Ale k věci. Milan objevil poblíž monumentu sluneční hodiny a v krátké, ale výstižné přednášce nás přesvědčil, že země se otáčí kolem slunce. Slunce když svítí a dáme do cesty tyč, vytvoří stín. Když se to naraří tak, aby stín ukazoval na nějakou stupnici, se kterou děti nemohou pohybovat, zjistí se, kolik je hodin.

Slunce dnes svítilo jako o život, takže nebyl problém seřadit si hodinky podle těch slunečních. «Šly» naprosto přesně s tím, že hodinovou diferencí jsme koupili od zlovyku měnit na jaře čas v letní.

Pohoda, pohoda, pohoda. V podvečer jsem se opět transformoval z turisty na asistenta nakupování a podruhé jsem navštívil norský supermarket. Za několik nasmělých a nevýrazných rad co se sortimentu týče, dále za přemístění cca 50 kg nákupu z regálů do koše, z koše na pás, z pásu do koše a z koše do auta, jsem byl odměněn projíždkou kolem jezera, starého letiště a současným Lillestrømem. Po večeri slivovice, hromadné vybijení komárů a opalování na zapadajícím slunci. (20:25).

Za poznáním Munchova díla v úterý dne 3. 7. 2001

Ano, přátelé. Návštěva Munchova muzea byla hlavním programem dne a kde jinde než v Oslu. Na jeho rekonstrukci se podíleli obyvatelé země vycházejícího slunce a celkové uspořádání a sled připomíná kombinaci obrazové galerie a muzea, to všechno v závorce na druhou. Nadšení uměním přecházíme přes silnici, kde se nachází botanická zahrada. Při

vyslovení tohoto názvu mně srdce radostí poskočí, ať je to kdekoliv na světě.

V době naší návštěvy u Munchů Zdenek řešil složitý přesun Jirky, Jeníka a Paula na průsečík Munchova muzea a botanické zahrady.

Náš zájem budily hned po vstupu záhonky, kde přehledně uspořádána všechna flora od zeleniny, přes květiny a léčivky až po plevely. Komukoliv možno podávat vědomosti po lopatě a Jura zastříhal ušima, že dobrý nápad. Uvidíme, zda se ujme i v Postoupkách. Prošli jsme skalky, aleje chodníčky, cestičky, viděli potůčky, vodopádičky, stroměčky, stromy, křoviny, kytičky, travičky a konifery. V duchu jsme též navštívili skleníky, kde byl nějaký norský nápis jaože Mládeži nepřístupno nebo tak něco.

Jitka plus 3 indiáni se posléze díky Zdenkovým komonům přesunuli k vyplenění místního Mekdonalda a Jura zalehl na trávník mezi rušnou silnicí a Munchovým muzeem ve snaze vytrít Evě zrak případným narychlo získaným bronzem. Slunce páliło na plně pecky, ale Zdeněk byl zpátky co by dup a Jurovy snahy vzaly za své.

Dobře naladěné a Coca Colou potřísněné děti se nechaly bez vážnějších protestů zlákat na hodinovou procházku přístavem, nejrušnější to částí Osla. Díky dnešnímu slunečnímu počasí tu byla hlava na hlavě. Kamera si tichounce předla jako kočka, kterou paní drbá za ušima.

Skupina A odjela metrem a posléze železnicí do Lillestrømu a skupina B posedávala před radnicí vypočítávajícíce, kolik významných politiků a nositelů už těmito místy prošlo. Když byli u šestého (Bil Clintonů s Monikou v kufru) přijel Zdenek a sklerotikům se značně ulevilo, protože převedl řeč na jiné téma.

Večer jsme roznili lososa, párky a sekanou, zapíjeli norským (?) a španělským vínem, Coca Colou, pivem několika značek, z nichž každé má na nepřehlédnutelném místě vyvedeno velkým písmem ubezpečení, že PILS. Mně nejvíce chutnala voda z vodovodu, která celosvětově nepotřebuje reklamu. Je jako z té nejlepší naší studánky mezi luhy a hájí před šedesáti lety (a to pamatuji).

Abych se vytratil nenápadně se svými 100 kg na kutě je za-jisté problém, nikoli však neřešitelný. Stačí čtvrt hodiny před realizací tohoto úmyslu pilně dolévat tekutiny. Honem se proboujovat přes haldy kufrů, ponožek, c, kobouk, kamer, nabíječek a telefonů do postele. Dnes nebudu léhat a vstávat ráno. Chceš píseň severu znát? Pojed's námi, zítra máme udělat (rozuměj ujet) první krůček.

Taneční zábava

První spolková akce letošního roku, taneční zábava, proběhla 5. dubna v útulných a prostorných lokálech kulturního domu ve Stabekk. Jelikož to byla akce netradiční, čekal výbor a všichni ostatní, kteří se podíleli na její organizaci, s napětím na to jak všechno dopadne.

Vše začalo kontaktem s representanty «Stabekk Janitsjar-orkester», norským dechovým orchestrem s dlouholetou tradicí. Orchestr plánoval návštěvu ČR v květnu tohoto roku a v souvislosti s tím si přáli, aby také členové našeho spolku vyslechli to nejlepší z jejich koncertního repertoáru. No a aby koncert byl více atraktivní, nabídl vedoucí projektu, český muzikant Vojtěch Ivánek, dát dohromady orchestr, který by nám po koncertě hrál českou dechovku podle originálních not. Tohoto úkolu se chopil s velkým nadšením a taneční večer proběhl podle plánu.

Večer byl zahájen hodinovým koncertem janičárů. Ti měli v repertoáru i českého skladatele Karla Husu, žijícího v USA. Po koncertě jsme se odebrali do slavnostního sálu, kde se již scházel 19-členný dechový orchestr pod vedením dirigenta Nilse Persena. On je milovník české hudby, zejména dechovky a při návštěvách ČR si nikdy nedá ujít příležitost zakoupení nových not. Tento orchestr «beze jména» sestavený u příležitosti tanečního večera částečně z janičárů a částečně z jiných norských muzikantů kromě pana Ivánka, nás opravdu nezklamal.

Naopak! Hned po prvních taktách hudby se taneční parket zaplnil a tak to zůstalo až do konce. Nevím jak vy, ale já jsem si po letech zase pořádně zatancovala polku; doprava, doleva, skočnou i klasickou. «Hada» jsme také vytvořili a poskakovali do taktu kolem stolu. Zkrátka, atmosféra byla dobrá, nálada bujará a jak hosté tak muzikanti byli spokojeni.

Co takhle to za rok zopakovat?

Marie Hyll, předsedkyně

Pen to roms leilighet til leie i sentrum av Praha

Mulighet for kort, eller langtidsleie.
Leiligheten er fullt utstyrt, med soveplass for fire.
Priser fra 200 NOK per natt per person.

Ta kontakt med:

Iva Moberg

Tel: 69 34 36 05 Mobil: 41 23 13 10

e-mail: ivamoberg@hotmail.com

Se på: www.iva.moberg.nu

Milí rodiče, milí žáci

Škola češtiny jde do dalšího roku!

Školní rok je skoro za námi, vyrostli jsme, absolvovali další ročník a těšíme se na prázdniny (rodiče i děti). Na závěr školního roku bych chtěla za rodiče poděkovat všem, kteří se na Škole podíleli, učitelce Míše, Foru a Marii Hyllové, paní Stejskalové z velvyslanectví, členům výboru i ostatním, kteří přispívají ke zdárnému průběhu. Dík za morální i věcnou podporu. Chtěla bych také vyzdvihnout účast a zájem dětí, pro které znamená Škola značnou práci navíc. Pro nás rodiče je každá pomoc vítána: formální rámec nám pomáhá lépe snášet dlouhé dojíždění a obtížnou organizaci, protože víme, že cíle naučit děti česky dosahneme lépe, budou-li děti mít pocit příslušnosti k většímu kolektivu.

Do budoucna doufám, že se nám povede se Školou v rámci Fora pokračovat. Obracím se na Vás všechny, velké i malé: Pojdte s námi do Školy. Nevíte jak a kdy? Rádi se s Vámi domluvíme. Máte-li zájem o účast, napište prosím buď Fóru nebo přímo mně, na základě Vašich přání a možností se pokusíme nový ročník zorganizovat tak, aby byl přístupný co nejvíce žákům.

Pěkné prázdniny přeje

Alena Bartoňová, Magnus Gate 10, N-2004 Lillestrøm

Zpráva Zvláštního volebního okrsku č. 25

Ve dnech 14. a 15. června proběhly na Čs. velvyslanectví volby do Parlamentu ČR. Bylo to poprvé, kdy bylo možno se voleb účastnit i mimo území republiky. Jak možná víte, tato možnost se nesetkala s velkým ohlasem – na celém světě jí využilo jen zvlíc 3.000 lidí, včetně personálu zastupitelských úřadů.

Norsko se z tohoto průměru dost vymyká – předem se zaregistrovalo 46 lidí, což vzhledem k celkovému počtu potenciálních voličů je číslo dost úctyhodné. Navíc se voleb v Oslo zúčastnilo asi 20 turistů s voličskými průkazy.

Celkový výsledek zhruba koreluje s výsledky oznámenými z jiných zemí a zároveň se odlišuje od výsledků domácích voličů (zaokrouhleno):

Koalice	38 %
ČSSD	33 %
ODS	22 %
ostatní	3 %

A aby bylo úplně jasno: komunisty nevolil v Norsku nikdo!

Karel Babčický

Velký přítel Československa

Asi tak před dvaceti lety (1980) jsem navštívila Museum lyžařského sportu v Jilemnici, oficiální jméno jsem zapomněla. Zastavila jsem se u tabule s fotografiemi ze starých časů, tak kolem 1920. Snímky skupin mužů na běžkách, v oblečení tenkrát jistě sportovně elegantním, kterému my se dnes jen usmíváme. Portréty instruktorů, to byli Norové. Ve sloupku jmen jsem našla i Ingvalda Smith-Kiellanda. Tam končilo vyprávění, pokud se pamatují.

To je přeci norský pan vyslanec, kterého jsem poznala za svých mladých let po válce v Praze! O tom však na tabuli ani slova, i když tam zbývalo místa na pokračování. Nebylo doplněno nic o jeho dalších zásluhách o šíření lyžařského sportu. Sportovní veřejnost by mohlo zajímat, jak význačnou osobností Ingvald Smith-Kielland byl. Jako člen norského olympijského výboru byl mezi vedoucími norského družstva při olympijských hrách v Antwerpách (1920), v St. Moritz (1928) a v Lake Placid (1932). Za tyto zásluhy mu byl udělen čestný olympijský titul 1. třídy. V letech 1934–38 byl generálním sekretářem Mezinárodního lyžařského svazu (FIS).

Mluvila jsem s odpovědným člověkem v jilemnickém muzeu a slíbila, že jim pošlu novější informace. V Norsku jsem

pak sehnala materiál z různých pramenů, a do češtiny přeloženy jsem zaslala do Jilemnice. Ani nevím, jestli ten dopis do Jilemnice došel. Až jednou pojedete okolo, jděte se tam podívat, jestli se tam něco změnilo. Třeba o tom napište do Fóra.

Zatím jsme mluvili o Smith-Kiellandových zásluhách v organizaci lyžařského sportu. On dělal však současně kariéru jako vysoký důstojník a později jako diplomat. I já jsem se dověděla z těchto pramenů něco pro mne nového: byl v letech 1941–45 mezi jiným norskou diplomatickou spojkou s titulem charge d'affaires u československé vlády v Londýně.

Pravděpodobně proto byl právě on vyslán do Prahy už v r. 1945, kde norské vyslanectví skromně začalo v pokojích hotelu Ambassador dole na Václavském náměstí, s jednou kancelářskou silou. Po roce se stěhovali do Karmelitské ulice na Malé Straně, to už se počet zaměstnanců mnohonásobil. Po komunistickém převratu se vyslanectví cítilo zvláště pronásledované. Od jejich české sekretářky vím, že když hodila soukromý dopis do poštovní schránky, zanedlouho někdo přišel schránku vybrat. Během 1948 Norsko své vyslanectví v Praze zavřelo a přestěhovalo do Vídně.

Právě z těch prvních poválečných let si ho pamatují. Z vyslanectví, ze společnosti, z električky. Vysoký, štíhlý, šedovlasý. Vždy diskrétně elegantní, někdy se známou modrou čepicí se stínidlem a značkou norského lyžařského svazu, kde též byl kdysi předsedou. To když jel někam na lyže. Účastnil se i místních přátelských závodů, i na Slovensku. Usměvavý a příjemný, s jistým diplomatickým odstupem. A měl dobrý kořínek. Dožil se 93 let (1890–1984).

Po Vídní pokračoval svoji diplomatickou kariéru v Oslo, nejdřív jako šéf protokolu na Ministerstvu zahraničí, a dál jako dvorní maršálek u krále Haakona VII, a pak jako šéf královského dvora. Byla mu udělena desítka řádů a rytířských titulů, ku př. dánský Danebrogorden, norský Sankt Olavs Orden, a byl Rytířem francouzské Čestné Legie. Z Československé a České republiky nedostal nic. Dalo by se s tím ještě něco dělat?

A ještě něco: Znáte výraz «skol»? Sotva, jestli jste nebyli členy Lyžařského závodního klubu, LZK. Ve velkém Slovníku jazyka českého stojí: «Skol – citoslovce ze švédštiny – zřídka používané, zastaralé – pozdrav mezi lyžaři». Co o tom vědí! To zavedli právě ti zmínění norští instruktoři – příležitost si dovedete představit. Češi byli učenliví, pokřikovali «skol» jako povzbuzení i přes den ... Následkem bylo rozšíření smyslu slova. Mladších lidí jsem se v Praze ptala, slovo jim nebylo neznámé, že prý se dá spíš použít, když se dva potkají na kole. Proč ne při lovu na jeleny?

Hana Weidemann

Za naší krajankou, paní Helenou Friedlovou-Janotovou

Původně jsem se chtěla zmínit o její stokholmské výstavě barevných fotografií květin, parkových zákoutí i pohledů na švédskou přírodu, výstavě, která proběhla od 12. do 26. dubna 2002. To jsem ještě netušila, že jde o výstavu po-smrtnou. Její autorka, paní Helena Friedlová-Janotová, skonala v Göteborgu 1. dubna 2002 ve věku 66 let. Stalo se tak po několikaletém zápase se zákeřnou chorobou.

Stokholmská výstava fotografií paní Heleny byla její celkově už čtvrtou výstavou. První se konala ve výstavní síni Botanické zahrady v Göteborgu v roce 1999. Druhá byla uspořádána na podzim r. 2000 ve výstavní síni Fakultní botanické zahrady v Praze. Třetí byla otevřena na jaře r. 2001 na Moravě v Kroměříži ve výstavních prostorách 2. patra Arcibiskupského zámku. Všechny výstavy se u publika setkaly s velmi příznivým ohlasem. Fotografka v nich projevila velký smysl pro barevné i tvarové kompozice květin a stromů, barevné kontrasty rostlin a nerostů, pro detailní studie květů, pro parková zátíši s vodou, s artefakty a pod.

Paní Helena se narodila v rodině univ. profesora MUDr Otakara Janoty, osobního lékaře členů rodiny T.G. Masaryka. Po válce maturovala na Anglickém gymnáziu v Praze. Poté pracovala jako tlumočnice angličtiny. Těžce nesla perzekuci, již byli vystaveni někteří její bývalí vyučující a spolužáci z gymnázia, i bývalé kamarádky skautky. Pokud mohla, tak pomáhala. Když ne jinak, alespoň morálně. Jako rozvedená maminka s dvěma synky se v r. 1968 uchýlila do exilu ve švédském Göteborgu. Zpočátku vyučovala angličtině, později léta pracovala v knihkupectví tamní Lékařské fakulty. Teprve po odchodu do penze se začala naplno věnovat své zálibě – fotografování. Nejvíce fotografovala na svých vycházkách v Botanické zahradě v Göteborgu, ale pořizovala snímky v krajině i o návštěvách u svého mladšího syna, lékaře, žijícího a působícího v Norsku. Postupně, s přibývajícimi zkušenostmi, se technicky stále zdokonalovala, její archiv se rozrůstal, takže začala pomýšlet na svou první samostatnou fotografickou výstavu.

Po sametové revoluci mohla konečně navštívit příbuzné a přátele i drahá místa ve vlasti. Takovým drahým místem byl pro paní Helenu památný Vyšehrad s místem posledního odpočinku jejích rodičů. Tam u jižní stěny nedaleko Slavína nalezne patrně místo i urna s popelem paní Heleny. Ke svým přátelům počítala řadu známých osobností politického a kulturního života. Z nich namátkou uvádím jejího bratrance, ombudsmana, JUDr. Otakara Motejla, Masarykovy vnučky – paní Annu a Herbertu, v současnosti již nežijící, členy rodiny Medkovy (Ivan Medek, bývalý kancléř prezidenta Václava Havla), dceru nositele Nobelovy ceny, básníka Jaroslava Sieferta, členy rodiny Topolovy (Josef Topol, básník, dramatik

a překladatel), malíře Jana Kristoforiho, spisovatele Viktora Fischla, členy rodiny Strettiovy a mohla bych uvádět další.

Smrti paní Heleny Friedlové-Janotové se uzavřel jeden z podivuhodných, ale přece jen i trpkých osudů našich českých exulantů.

Zdeňka Hanusová

Viděno na Gran Canaria

Bydlely jsme v místě zvaném Puerto Rico. Z našeho bytu bylo na pláž asi čtvrt hodiny, z toho polovička docela hezkým parkem, po dlážděné, široké cestě. Z obou stran na začátku této cesty – tedy kde park začínal a kde na pláži končil, je umístěna velká tabule na vysoké, kulaté tyči. Po levé straně je znázorněna mužská postava v plavkách, z obou stran přeškrtnuta tlustými čarami. Text praví: **NO DRINKING WATER. IT IS PROHIBITED TO GET WET HERE.** Podepsán šéf policie s výhrůzkou trestu, nebude-li zákaz respektován. Dcera Markéta a já jsme marně hledaly zdroj nepitné vody v okolí: kohoutek, džbán, kbelík, hadici. Široko daleko ani stopy po vodě v parku. Taktéž jsme nedokázaly přijít na důvod, proč by někdo z chodců na cestě parkem měl mít důvod státi se mokrým. K tomu by musel mít s sebou vodu z domu nebo z blízkého moře. Policie je asi vycvičena k tomu, nasadit veškerý personál a několik aut, kdykoliv přijde nečekaná průtrž mračen, aby schytali chodce, kterým se nepodaří včas prchnout z parku někam, kde to není trestné, být mokrý.

Nad jednou z populárních restaurací na pláži je velký nápis, ve tmě svítící různobarevným neonem: **WARM FOT – TO TAKE AWAY.**

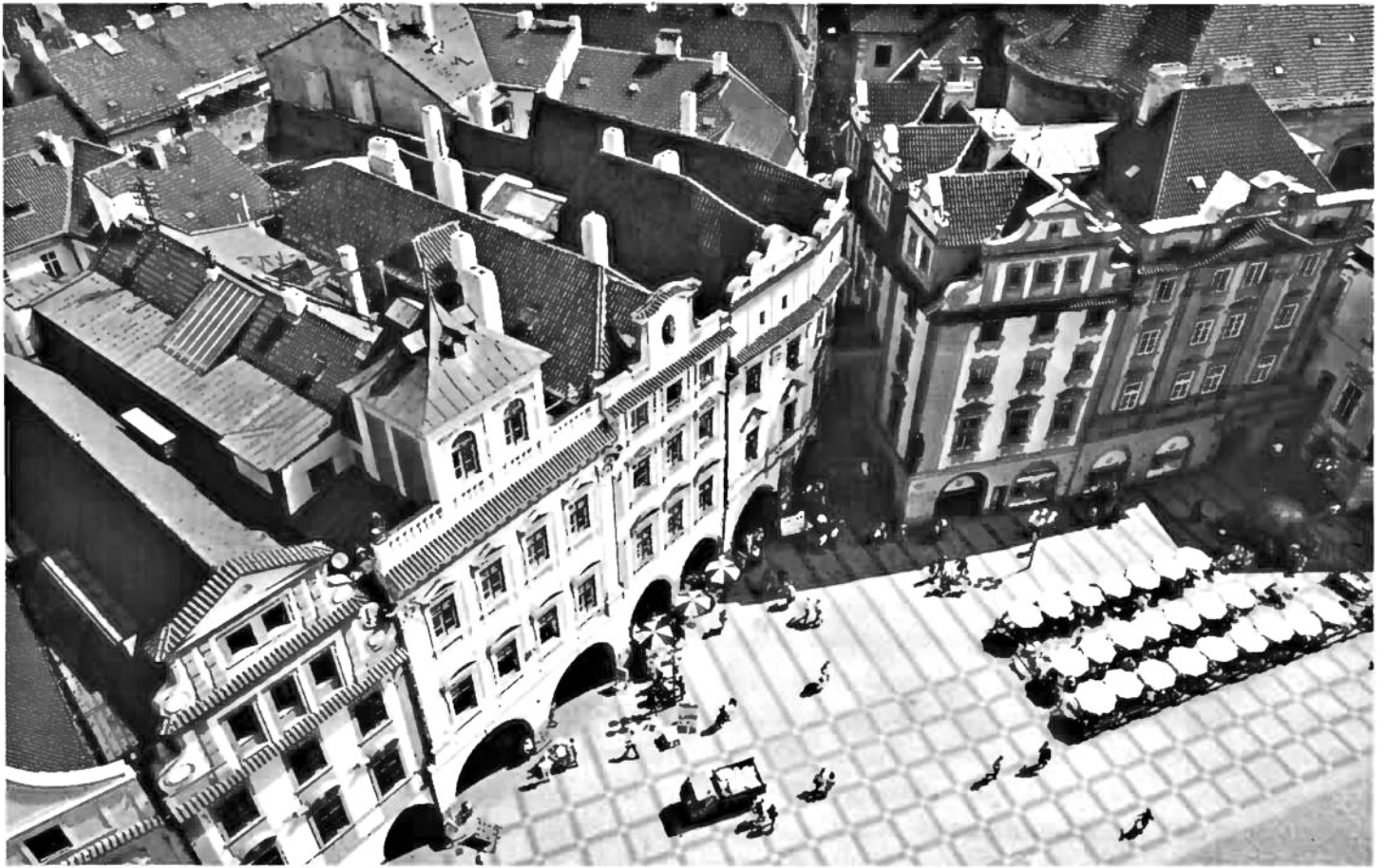
Pobyt na Gran Canaria není tedy zcela bez číhajících nebezpečností.

Olga Portheim

UPOZORNĚNÍ

Karen Gammelgaard, češtinářka na UiO pracuje na bibliografii norských překladů české literatury a výsledky jsou na adrese:
<http://www.hf.uio.no/east/cz/>

Karen vyzývá všechny k připomínkám a doplňkům – zasílejte je na adresu:
karen.gammelgaard@east.uio.no

ISSN 0803-7213 • Dette er et tidsskrift for TSJEKKISK-NORSK FORUM • Ansvarlig for dette nummer var Karel Babčický og Radek Doupovec
Foreningens adresse: **Postboks 48, 3421 Lierskogen** • Medlemskontingent: hovedmedlem kr. 150,-, familiemedlem kr. 100,- • Tele-
fon: 66 98 78 85, telefaks: 66 90 30 74, bankgiro: 6241.06.04650

B ECONOMIQUE
ECONOMIQUE

Printed in Norway